

Nuorten osallisuus osana nuorisotilan toiminnan kehittämistä

Katre Saaremäel

M3144

SKO18SM

15.2.2021

Sosiaali-, terveys- ja liikunta- ala

Kuntoutuksen ohjaaja (AMK)

Tekijä Saaremäel, Katre	Julkaisun laji Opinnäytetyö, AMK	Päivämäärä 15.2.2021
	Sivumäärä 36	Julkaisun kieli Suomi
		Verkkojulkaisulupa myönnetty: x
Työn nimi Nuorten osallisuus osana nuorisotilan toiminnan kehittämistä		
Tutkinto-ohjelma Kuntoutuksen ohjaaja		
Työn ohjaajat Anja Tanntu, Merja Kurunsaari		
Toimeksiantaja Valo-Valmennusyhdistys ry		
Tiivistelmä Toiminnallinen opinnäytetyö oli työelämän tutkiva kehittämistyö, jossa tavoitteena oli ennaltaehkäistä nuorten syrjäytymisriskiä, osallisuutta lisäämällä Turun kaupungin nuorisotilassa. Työelämän tutkivan kehittämistyön teoreettisena viitekehysenä toimii osallisuus, toimijuus sekä jaettu toimijuus. Osallisuutta tarkastellaan nuorten syrjäytymisen ehkäisyn ja sosiaalisen osallisuuden näkökulmasta. Opinnäytetyön tutkimusmenetelmä on kvalitatiivinen, eli laadullinen tutkimus. Turun keskustan kauppakeskuksessa sijaitseva nuorisotila, tunnettiin levottomana nuorten paikkana, jossa nuoria kävi illan aikana yli sata. Nuorisotila oli perustettu vuonna 2015, kauppakeskuksessa aikaa viettäville nuorille, jotta kauppakeskuksen asiakkaiden ja työntekijöiden ympäristö olisi rauhallisempaa. Nuorisotilan nuorista suurin osa oli moniongelmallisia ja mm nuorisopoliisi asioi paikassa toistuvasti. Turun kaupungin nuorisopalvelut olivat ulkoistaneet toiminnan pitämisen palveluntuottajille ja 1.1.2020 alkaen nuorisotoiminnan vastuu siirtyi Valo-Valmennusyhdistys ry:lle, jolle toiminnan pitäminen oli uutta. Ennen nuorisotilalla ei ollut ohjattua toimintaa, paikka oli rauhaton ja meluisa. Siitä syystä Turun kaupungin nuorisopalvelut vaatii uudelta palveluntuottajalta muutosta tilanteeseen. Opinnäytetyön tilaajana toimii Valo-Valmennusyhdistys ry ja taustalla oli halu lisätä nuorten osallisuutta ottamalla heidät mukaan uuden toiminnan suunnitteluun. Tavoite oli selvittää, miten nuoria voidaan osallistaa, uuden toiminnan suunnittelussa. Kokisivatko nuoret kuulluksi tulemisen ja välittämisen tunnetta, jos lisätään osallisuutta jo toiminnan suunnittelu vaiheessa? Onko osallisuuden lisäämisellä vaikutusta? Tarkoitus oli myös kasvattaa luottamusta nuorten sekä ohjaajien välille, joka mahdollisesti rauhoittaisi kokonaisvaltaisesti toiminnan sujuvuutta sekä ehkäisisi syrjäytymistä. Tilaaja pyysi analysoimaan tutkimusaineiston, nuorten osallisuuden näkökulmasta, jonka perusteella yhdistys teki muutoksia nuorisotilan toimintaan. Opinnäytetyö toteutettiin analysoimalla tutkimusaineisto ja sen pohjalta ehdotettiin muutosehdotukset Valo-Valmennusyhdistys ry:lle, jonka pohjalta laadittiin toimintasuunnitelma nuorisotilalle vuodelle 2020. Tutkimusaineistoa oli neljä: Turun nuorisopalvelujen palvelunkuvaus, josta piti erottaa palveluntuottajan vaatimukset. Valo-Valmennusyhdistyksen arvot ja toiminnan kehityssuunnitelma, joka antoi kokonaisvaltaiset raamit sekä analysoidut nuorten ja yhteystahojen haastattelut. Haastatteluisissa oli selvitetty nuorten ja yhteistyötahojen toiveita ja muutosehdotuksia. Lopputulosta verrattiin Nuorisolakiin, ja poistettiin lainvastaiset muutosehdotukset. Tutkimusaineiston analyysin ja opinnäytetyön tuloksen perusteella syntyi tuotos, joka oli nuorisotilan toimintasuunnitelma vuodelle 2020.		
Avainsanat (asiasanat) Kehitys, nuoret, nuoriso, nuorisolaki, nuorisotila, osallisuus, syrjäytyminen, toiminnallisuus, toimintasuunnitelma		
Muut tiedot (salassa pidettävät liitteet)		

Description

Author Saaremäel, Katre	Type of publication Bachelor's thesis	Date 15.2.2021
	Number of pages 36	Language of publication: Finnish
		Permission for web publication: x
Title of publication Involvement of young people as part of the development of community center activities		
Degree programme Bachelor of Health Care, Degree Programme in Rehabilitation Counselling		
Supervisor Tanttu Anja, Merja Kurunsaari		
Assigned by Valo-Valmennusyhdistys ry		
Abstract The functional thesis was a research and development work on working life, the aim of which was to prevent the risk of young people being excluded by increasing participation, youth community center in Turku. The theoretical framework for research and development in working life is inclusion, free will and shared free will. Inclusion is viewed from the perspective of preventing the exclusion and social inclusion of young people. The research method of the thesis is qualitative research. The youth community center located in the shopping center in Turku was known as a restless place for young people, where more than a hundred young people visited during the evening. The youth community center was established in 2015, and young people spend time in the mall to make the mall's customers and employees calmer. Most of the youth in the community center were multi-problematic, and the youth police, among others, repeatedly dealt with the place. The City of Turku's youth services had outsourced their activities to service providers, and as of 1 January 2020, responsibility for community center was transferred to the Valo-Valmennusyhdistys ry, for which the activities were new. Previously, the community center had no guided activities, the place was restless and noisy. Therefore, the City of Turku's youth services require a new service provider to change the situation. The client of the thesis is Valo-Valmennusyhdistys ry, and it was based on the desire to increase the participation of young people by involving them in the planning of new activities. The target was to find out how young people can be involved in planning new activities. Would young people experience a sense of consultation and care if inclusion is increased already at the planning stage? Does increasing inclusion have an impact? It was also intended to increase trust between young people and mentors, which could potentially calm the flow of action as a whole and prevent exclusion. The client asked to analyze the research material from the perspective of youth participation, based on which the association made changes to the activities of the community center. The thesis was done by analyzing the research material and on the basis of it proposals for changes were proposed to the Valo-Valmennusyhdistys ry, on the basis of which a community center action plan for 2020 was drawn up. The wishes and suggestions for change of the young people and partners had been clarified in the interviews. The result was compared to the Youth law, and illegal changes were removed. Based on the analysis of the research material and the result of the work, an output was created, which was the action plan for the youth community center for 2020.		
Keywords (subjects) Development, young people, youth, youth law, community center, inclusion, exclusion, functionality, the strategy		
Miscellaneous (Confidential information)		

Sisältö

1	Johdanto	5
2	Osallisuus	8
2.1	Syrjäytymisen ehkäisy	10
2.2	Sosiaalinen osallisuus syrjäytymisen vastatoimena	12
2.3	Osallisuuden portaat	12
2.4	Toimijuus	14
2.4.1	Jaettu toimijuus	15
3	Nuorisolaki	17
3.1	Valtakunnallinen nuorisotyön ja -politiikan ohjelma 2020–2023	18
3.2	Nuorisolaki ohjaa nuorisotyötä	18
4	Tutkivan kehittämistyön tausta, tarkoitus ja tavoite	19
4.1	Tarkoitus	20
4.2	Tavoite	20
4.3	Toimeksiantaja	21
4.4	Ympäristö.....	23
5	Tutkiva kehittämistoiminta	23
6	Tutkivan kehittämistyön tutkimusmenetelmä, aineisto ja analyysi	25
6.1	Turun kaupungin nuorisopalvelun palvelunkuvaus.....	25
6.2	Valo-Valmennusyhdistys ry:n arvot ja kehityssuunnitelma.....	27
6.3	Nuorten haastattelut	28
6.4	Kenttäkartoitus.....	29
6.5	Tutkimusaineiston tulokset.....	30
6.6	Nuorisolain merkitys toiminnan suunnittelussa	32
7	Tutkivan kehittämistyön tuotos	32
8	Eettisyys ja luotettavuus	34
9	Pohdinta	35
	Lähteet	37

Kuviot

Kuvio 1. Osallisuuden portaat (kuvio: Terveyden ja hyvinvointilaitos)	13
Kuvio 2. Nuorten haastattelujen analyysin tulokset (kuvio: Sagot & Parkkinen 2020).....	29
Kuvio 3. Kenttäkartoituksen analyysin tulokset (kuvio: Parkkinen & Sagot 2020).....	30

Kuvat

Kuva 1. Nuorisotilan uusi logo (kuva: Saaremäel 2020).....	35

1 Johdanto

Nuorten syrjäytymisellä tarkoitetaan nuoriin kohdistuvaa poikkeavuutta, jossa pääpaino vuodesta 2013 alkaen on ollut pitkäaikaisen ja uusiutuvan työttömyyden lisäksi, köyhyyttä, sosiaalisten kontaktien heikkoutta, huono-osaisuutta sekä yhteiskuntaelämän valtavirrasta putoamista. Terveiden ja hyvinvoinninlaitoksen (2020) mukaan, Suomessa nuorten syrjäytymisestä on puhuttu 1980-luvulta alkaen ja vuonna 2013, syrjäytymiseen liittyvät keskustelut olivat jo aika yleisiä sekä juuri nuorten syrjäytymisen ehkäisyn mahdollisuuksia tutkittiin erittäin laajasti. Eduskunnasta oli vuonna 2013 tilattu lukuisia erilaisia tutkimuksia, jossa haluttiin selvittää nuorten ja nuorten elinympäristön hyvinvointia sekä hyvinvointiin vaikuttavia asioita. Selvitystöissä tuli esille vahvasti ennaltaehkäisevän työn merkitys sekä nimenomaan oikeaan aikaan tarjottu hyvä palvelu.

Osallisuuden lisäämisellä ja sosiaalisella osallisuudella voidaan ennaltaehkäistä nuorten syrjäytymistä. Se, että nuorella on luottamus yhteiskuntaan ja omaan tulevaisuuteen, mahdollistaa merkityksellinen elämän. Turvallisuutta parannetaan mm. yhteisöllisyyttä ja osallisuutta vahvistamalla, nuorten yhdenvertaisuutta edistämällä sekä lisäämällä nuoren mahdollisuuksia toimia syrjäintätilanteissa. Nuorten tunne- ja vuorovaikutustaitoja kehittämällä, tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta tukevilla rakenteilla ja toimijoiden välisellä yhteistyöllä rakennetaan nuorten turvallisuuden tunnetta sekä luottamusta (Pulkkinen 2020). Sosiaalisella osallisuudella tarkoitetaan, että nuoret voivat osallistua enemmän sellaiseen päätöksentekoon, joka vaikuttaa heidän elämäänsä ja että heillä on mahdollisuuksia käyttää perusoikeuksiaan (Leemann, Kuusio & Hämäläinen 2015). Sosiaali- ja terveysministeriö on mukana ehkäisemässä köyhyyttä ja

syrytymistä sekä vahvistamassa osallisuutta (Sosiaali- ja terveysministeriö 2020).

Nuorisolaki on tullut voimaan 1.1.2017 ja lain valmisteluissa kuultiin myös itse nuoria. Nuorisolaki on asettanut nuorisotyön kunnan vastuulle (Nuorisolaki 1285/2016). Lain tavoitteena on olla nuorten kasvun ja itsenäistymisen tukena, samalla asettaa tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden näkemyksen periaatteet sekä tukea osallisuutta, yhteisöllisyyttä, harrastamista, sekä parantaa nuorten kasvu- ja elinoloja (Valtion nuorisoneuvosto 2017). Nuorisotyötä ohjaa nuorisolaki ja nuorisolain määrittelemällä nuorella tarkoitetaan kaikkia alle 29-vuotiaita (Nuorisolaki 1285/2016).

Nuorisopolitiikan ja nuorisotyön johtamisesta vastaa opetus- ja kulttuuriministeriö. Ministeriöt ovat vastuussa myös näiden yhteensovittamisesta ja kehittämisestä valtionhallinnossa. He ovat laatineet valtakunnallisen nuorisotyön ja -politiikan ohjelman vuosille 2020–2023, joka edistää nuorten kasvua- ja elinoloja. Kuntien vastuulla on järjestää oman kunnan nuorille nuorisotyötä, nuorisotiloja sekä muita nuoriin kohdistuvia palveluita (Sosiaali- ja terveysministeriö 2020). Nuorisotilojen järjestämisvastuu kuuluu kunnille ja sitä mukaan kuntien nuorisotoimen tehtävinä on keksiä erilaisia ratkaisuja oman alueen nuorille.

Turun keskustassa, kauppakeskus Hansassa toimiva nuorisotila, joka kuuluu Turun kaupungin nuorisopalvelujen alaisuuteen, on ulkoistanut toiminnan ja vuoden 2020 alusta alkaen toiminnan toteutuksesta vastaa Valo-Valmennusyhdistys ry. Nuorisotila on levoton, päivittäin kävijöitä on yli 100 sekä nuorisotilalla asioivat nuoret ovat moniongelmaisia. Alun perin nuorisotila on perustettu, siksi että kauppakeskuksessa olisi muiden asiakkaiden turvallisempaa liikkua sekä vartijoiden työn helpottamiseksi.

Turun kaupungin nuorisopalvelut oli toivonut uudelta palveluntuottajalta enemmän ryhmätoimintaa, nuorten osallistamista ja että nuorisotila hyväksyttäisiin positiivisena ja tasavertaisena kumppanina kauppakeskukseen. Tarve opinnäytetyön aiheeseen lähti tilaajan, eli Valo-Valmennusyhdistys ry:n tarpeesta, saada uudelle toiminnalle toimintasuunnitelma, joka toimisi pohjana uuden toiminnan suunnittelussa ja toteutuksessa. Taustalla oli tarkoitus löytää ratkaisuja yhdistyksen tavoitteisiin eli muutosta entiseen. Tarkoitus oli muuttaa nuorisotilan ilme, parantamalla viihtyvyyttä sekä rauhoittaa nuorten häiriköintiä kauppakeskuksessa, ottamalla nuoret mukaan uuden toiminnan suunnitteluun.

Opinnäytetyö on työelämän tutkiva kehittämistyö, jossa tavoitteena oli ennaltaehkäistä nuorten syrjäytymisriskiä, osallisuutta lisäämällä Turun kaupungin nuorisotilassa. Taustalla oli halu lisätä nuorten osallisuutta, ottamalla heidät mukaan toiminnan suunnitteluun. Siten nuoret kokisivat kuulluksi tulemisen- ja välittämisen tunnetta sekä tarkoitus oli kasvattaa luottamusta nuorten sekä ohjaajien välille, joka ehkäisee syrjäytymistä. Opinnäytetyön tavoitteena oli selvittää, eri aineistoja analysoiden, miten nuorten osallisuutta voisi lisätä nuorisotoiminnan suunnittelussa. Kehitystyön teoreettisena viitekehystenä toimii osallisuus sekä jaettu toimijuus. Osallisuutta tarkastellaan nuorten syrjäytymisen ehkäisyn ja sosiaalisen osallisuuden näkökulmasta.

Opinnäytetyön tuotos oli aineistojen analysoinnin tuloksia hyödyntäen, toimintasuunnitelma Turun nuorisotilalle, vuodelle 2020. Tuotos oli laadittu monialaisessa tiimissä, johon kuului opinnäytetyön tekijän lisäksi kolme nuorisotyöntekijää. Opinnäytetyön tekijän osuus toimintasuunnitelmasta tarkastelee toimintasuunnitelmaa kokonaisvaltaisesti, osallisuuden lisäämisen

ja syrjäytymisen ehkäisyn näkökulmasta. Tutkimusaineistona toimii Nuorisolaki, palveluntuottajan arvot ja kehityssuunnitelma, nuorisotoiminnan toteutuksen vaatimukset sekä valmiiksi analysoidut haastattelut, koskien nuoria ja yhteistyökumppaneita. Näiden analyysin pohjalta on tehty tilaajalle toimintasuunnitelma, jossa nuorten ääni on päässyt kuuluviin.

2 Osallisuus

Osallisuus ilmenee yksilön tasolla, kokemuksena, joka tulee, kun nuori kokee kuuluvansa itselleen merkitykselliseen yhteisöön, kuten nuorisotilalle. Osallisuus ilmenee yhteisön tasolla, mahdollisuutena vaikuttaa yhteisössään sekä keskeisenä luottamuksena ja arvostuksena jäsenten välillä. Osallisuus ilmenee yhteiskunnan tasolla, ihmisten keskinäisenä vuorovaikutuksena sekä oikeuksien ja mahdollisuuksien toteutumisena. Osallisuudella tarkoitetaan politiikkatasolla toimenpiteitä, jolla vahvistetaan nuorten osallisuutta yhteiskunnassa (Terveiden ja hyvinvoinninlaitos 2019). Syrjäytymisen ehkäisemisen yksi näkökulma on osallisuuden lisääminen nuorisotyössä, osallistamalla nuoria nuorisotoiminnan suunnittelussa. Sosiaalinen osallisuus nähdään syrjäytymisen vastakohtana, jonka tavoitteena on edesauttaa nuoria osallistumaan ja vaikuttamaan päätöksiin, kuten nuorisotilan toiminnan sisältöön, jossa nuoret viettävät aikaa päivittäin. Osallisuutta lisäämällä saadaan aikaiseksi toimijuutta, jota tässä tilanteessa tarkastellaan jaetun toimijuuden näkökulmasta. Jaettu toimijuus merkitsee toimijoiden yhteistyötä sekä monialaista tiimityöskentelyä, jossa vahvana käsitteenä on dialogisuus eli kuunteleva keskustelu. Nuorten osallisuutta lisäämällä nuorisotilan toimintasuunnitelman tavoitteena on saada nuorten ääni kuuluviin sekä vahvistaa minäpystyvyykokemusta.

Osallisuuden edistäminen on yksi osa Euroopan unionin ja Suomen hallituksen tavoitteita. Se on nostettu keskeiseksi keinoksi ehkäistä syrjäytymistä ja torjua köyhyyttä. Edistämällä osallisuutta voidaan vähentää eriarvoisuutta (Terveiden ja hyvinvoinninlaitos 2019). Syrjäytymisen ennaltaehkäisemisen yhtenä keinona on pidetty riittävän tuen tarjoamista, oikeaan aikaan. Käytännössä osallisuus on nuoren aktiivista osallistumista yhteisen toiminnan suunnittelussa. Osallisuus on dynaamista vuorovaikutusta yhteiskunnan ja nuoren välillä. Osallisuus voidaan käsittää siten että nuori on osallisena, oman elämänsä päätöksenteossa. Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen tekemässä tutkimuksessa, osallisuus on toiminta, jossa nuori vaikuttaa itse oman elämänsä mahdollisuuksiin, toimintoihin ja palveluihin sekä lisäksi hän pystyy myös vaikuttamaan joihinkin yhteisiin asioihin (Isola, Kaartinen, Leemann, Lääperi, Schneider, Valtari & Keto-Tokoi 2017). Tavoitteena on tarjota nuorelle mahdollisuus, vaikuttaa oman elämään koskevilla päätöksillä ja tässä tilanteessa nuorisotilan muutoksessa, oman äänen kuuluviin tulemisella.

Lasten ja nuorten osallisuutta tutkineet Kiilakoski ja Gretscher (2012, 5) tarkoittivat osallisuuden käsitteellä poliittista sekä sosiaalista osallisuutta. Osallisuus on kokemusta siitä miltä nuoresta tuntuu olla osa yhteisöä. Osallisuuden laadun arvioinnissa pitää aina selvittää toimijoiden kokemus. Kun asiakkaalla on mahdollisuus tulla kuulluksi ja vaikuttaa sekä yksilönä että osana ryhmää, toiminta on osallistavaa. Osallistamalla palveluiden käyttäjiä, pyritään inklusiiviseen ja oikeudenmukaiseen suhteeseen ammattilaisen ja nuoren välillä.

Osallisuutta on tarkasteltu myös aikuisen ja nuorten valtasuhteena. 1960-luvulla, Arnstein kehitti osallisuuden portaatt, joka on yksi tapa arvioida osallisuutta. Portaatt kuvaavat esim. nuorten kansalaisten yhteiskunnallisen osallisuuden kehitystä. Arnsteinin portaiden pohjalta Roger Hart kehitti lasten

osallisuuden portaat. Hartin mallissa osallisuuden portaita on kahdeksan. Hartin mallissa osallisuuden taso ilmenee sen mukaan, kuinka paljon ja kenen aloitteesta, nuorelle annetaan tietoa sekä kenen suunnitelmien mukaan toiminta etenee. Harry Shier on myös tutkinut osallisuutta sekä kehittänyt osallisuuden portaat, jotka jakautuvat viiteen askeleeseen. Shierin mallissa osallisuutta tarkastellaan aikuisten ja nuorten välisen vuorovaikutuksen kautta (Venninen, Leinonen & Ojala 2010, 9).

Yhteiskunnan rakenteilla sekä maakuntien ja kuntien palveluilla, kuten työllisyys- ja sote-palveluilla, sekä kolmannen sektorin palveluilla on suuri merkitys, kun puhutaan osallisuuden vahvistamisesta. Kuntien asukkaita olisi kuultava oman alueensa palvelujen suunnittelussa ja kehittämisessä (Terveyden ja hyvinvoinninlaitos 2019).

2.1 Syrjäytymisen ehkäisy

Euroopan sosiaalisen syrjäytymisen ja köyhyyden torjunnan teemavuosi oli vuonna 2010. Silloin laadittiin ensimmäistä kertaa Suomen kansallinen toimintasuunnitelma, joka piti sisällään sosiaalisen osallisuuden näkökulman. Sosiaalista osallisuutta on lähdetty Suomessa lisäämään hallitusohjelmiin ja Marinin hallitusohjelmassa aihe näkyy jo vahvasti. Meneillä olevan kansallisen kehittämisohjelman Kasteen, joka kuuluu sosiaali- ja terveydenhuollon alaisuuteen, osallisuus oli mainittu läpileikkaavana periaatteena (Leemann, Kuusio & Hämäläinen 2015).

Syrjäytyminen tarkoittaa nuorten jäämistä yhteiskunnan normien ulkopuolelle. Syrjäytymiseen liitetään yleensä myös muita ongelmia kuten rikollisuutta, velkaantumista ja päihdekäyttöä. Yleensä koulut jäävät kesken eikä työllistyminen ole helppoa. Se, millaista lapsuutta tai nuoruutta ihminen

elää, kasvattaa hänen syrjäytymisensä riskiä. Sukupolvelta toiselle mahdollisesti siirtyvä huono-osaisuuteen pitää kiinnittää erityistä huomiota (Rikksentorjunta 2020). Keskustelu sosiaalipoliittisesta syrjäytymisestä alkoi Suomessa 1980-luvulla. Aihetta alettiin tarkastelemaan Suomen yhteiskuntapoliittisissa keskusteluissa, kun asia todettiin tärkeäksi Euroopan Unionissa, joka myös toi aiheen Suomeen. Kansainvälisellä tasolla sosiaalinen osallisuus on usein läpileikkaavana aiheena, kun puhutaan syrjäytymisen ehkäisystä, osallisuuden lisäämisestä tai ennalta ehkäisevästä työstä. Sosiaalinen osallisuus on myös keino torjua köyhyyttä ja kasvattaa tasa-arvoisuutta (Leemann, Kuusio & Hämäläinen 2015).

Opinnäytetyön kohderyhmänä oli nuoret, joilla oli vahva syrjäytymisuhka. Rikollisella taustalla, päihdeongelmilla sekä lastenkodissa asuvien nuorten syrjäytymisvaaran ennakoitua koitettiin parantaa osallistamalla nuoria päätöksenteossa. Seppelinin (2020) mukaan, syrjäytymiseen on monia syitä, mutta suuria tekijöitä ovat yksinäisyys ja nimenomaan osallisuuden puute. Tutkimuksissa on todettu, että asialla on suuria vaikutuksia nuorten psyykkiseen ja yleiseen terveyteen. Kun tutkitaan syrjäytymistä, puhutaan yleensä heikosta hyvinvoinnista, pitkäaikaisesta yksinäisyydestä, työttömyydestä, rikollisesta elämäntyylistä, päihteistä, köyhyydestä ja yhteiskunnan ulkopuolelle jäämisestä. Nämä ovat merkittäviä syrjäytymisen riskitekijöitä. Nuorisobarometrin vuoden 2014 kyselyssä, jossa kyseltiin nuorilta mitä heidän mielestään tarkoittaa syrjäytyminen, sai todeta, että nuorten mielestä syrjäytyminen tarkoittaa sosiaalisen elämän ulkopuolelle jäämistä ja toiseksi suurin syy oli mielenterveyteen liittyvät asiat.

2.2 Sosiaalinen osallisuus syrjäytymisen vastatoimena

Sosiaalisen osallisuuden merkitys on syntynyt 1970- ja 1980-luvulla Ranskassa. Silloin ensimmäiset syrjäytymiseen liittyvät sosiaalipoliittiset ohjelmat alkoivat Ranskassa ja silloin oli tarkoitus huomioida sellaisia ryhmiä väestöstä, jotka olivat jääneet järjestelmien ulkopuolelle sekä varmistaa heidän osallistumisensa yhteiskuntaan. Kohderyhmiä olivat vammaiset, köyhät ja syrjäytyneet. Syrjäytymisen ehkäisy kiinnosti myös Euroopan komissiota ja aihe laajeni Eurooppaan. Euroopan unionin politiikkatoimissa on sosiaalista osallisuutta pidetty keskeisenä aiheena jo 1990-luvulta asti. Sosiaalinen osallisuus nousi 2000-luvulla Euroopan Unionin tärkeäksi aiheeksi ja silloin laadittiin aiheeseen liittyviä kansallisia toimintasuunnitelmia sekä tehtiin yhteinen raportti, joka koski sosiaalista osallisuutta. Eurooppa 2020-strategiassa on useita aiheeseen liittyviä yhtenäisiä päämääriä ja projekteja (Leemann, Kuusio & Hämäläinen 2015).

Sosiaalista osallisuutta voidaan ajatella sateenvarjokäsitteenä, johon on kerätty paljon erilaista näkökulmaa. Sosiaalista osallisuutta voidaan ymmärtää myös syrjäytymiselle vastakohtaksi, joten Sosiaali-, terveys- ja työllisyyspolitiikka antaa arvoa sosiaaliselle osallisuudelle sekä se nähdään valtion velvollisuutena ottaa kaikki kansalaiset yhdenvertaisena mukaan yhteiskuntaamme (Leemann, Kuusio & Hämäläinen 2015).

2.3 Osallisuuden portaat

Osallisuuden lisäämistä voidaan kehittää monella eri tavalla, mutta nuorisotoimen kehitystyössä osallisuuden portaat toivat selkeän kuvan osallisuuden lisäämisen kulusta. Osallisuuden portaat ovat työkalu, jonka

avulla voidaan peilata osallisuuden toteutumista nuorisotilalla. Osallisuuden portaisiin kuuluu viisi vaihetta (Kuvio 1). Ensimmäinen on yksisuuntainen prosessi, jossa nuorilta tiedustellaan omaa mielipidettä ja toiveita, tilanteen muutoksille. Toisessa vaiheessa aikuiset ja nuoret olivat vuoropuhelussa, jossa käytiin läpi toiveita ja mielipiteitä. Keskustelua ohjasivat aikuiset. Kolmatta vaihetta kutsutaan luovaksi yhteistyöprosessiksi. Prosessinomaisella kehitysoitteella aikuiset ja nuoret yhdessä, kehittäviä ja uusia asioita, luovia menetelmiä käyttäen. Aikuiset kunnioittavat nuorten näkemyksiä ja hakivat aktiivisesti uusia tapoja, nuorten mielipiteet huomioon ottaen. Neljännessä vaiheessa lähdettiin kohti itsenäistä päätöksentekoa. Aikuiset tukivat nuorten itsenäistä toimintatapaa ja olivat avuksi tarvittaessa. Viimeisessä eli viidennessä vaiheessa oli saavutettu itseohjautuvuus, jossa aikuiset toimivat toiminnan mahdollistajina. Osallisuuden mittari oli se, kuinka hyvin nuori kokee osallisuuden onnistuneet, projektin kaikissa vaiheissa ja miten hyvin osallisen positio säilyi projektin aikana (Nousiainen & Training 2017).

Kuvio 1. Osallisuuden portaat (kuvio: Terveyden ja hyvinvointilaitos)

2.4 Toimijuus

Viime vuosikymmenillä on noussut esille sekä nuorisotutkijoiden, kulttuuri- ja sukupuolitutkijoiden teksteissä, että kasvatustieteissä ja sosiologiassa termi toimijuus. Toimijuutta on tarkasteltu yleiskatsauksissa sekä ihan konkreettisten tapausten kautta (Vähäsantanen 2015). Banduran (2001, 2) mukaan toimijuus on nuoren tarkoituksellista toimintaa säädellä omaa toimintaansa ja ilmentää kykyjään ja siten vaikuttaa omaan elämäänsä. Nuori voi vaikuttaa omilla persoonallisilla ominaisuuksillaan yhteiskunnallisiin rakenteisiin ja toimintoihin. Nuori nähdään olevan itseorganisoituva, itsereflektoiva, itsesäätelävä ja proaktiivinen, joka siten pystyy vaikuttamaan itseensä ja ympäristöön sekä säätelämään käyttäytymistään. Toimijuuden perusta perustuu minäpystyvyytunteeseen. Ydin on se, että nuori uskoo, että hänellä on mahdollisuus saavuttaa tavoitteensa ja hänellä on voimaa vaikuttaa asioihin omalla toiminnallaan. Minäpystyvyykokemukset vaikuttavat saman lailla niin yksilön kuin ryhmänkin toimintaan (Bandura 2006, 170). Nuorten osallisuuden lisääminen, nuorisotilan toiminnan suunnittelussa lisää nuorten toimijuutta, toimintasuunnitelman toteutusvaiheessa. Nuorten ääni on otettu kuuluviin sekä nuorten mielipiteellä on ollut merkitystä.

Banduran (2001, 13) mukaan toimijuus on jaettu kolmeen kategoriaan: läheistoimijuuteen, henkilökohtaiseen toimijuuteen ja kollektiiviseen toimijuuteen. Läheistoimijuudessa nuori ei toimi ihan täysin omatoimisesti suhteessa ympäröivään yhteiskuntaan, vaan jotta nuori saavuttaa tavoitteensa, nuoren pitää tulla toimeen ja yrittää vaikuttaa niihin, joilla on valtaa, resursseja ja osaamista enemmän kuin nuorella. Henkilökohtaisella toimijuudella tarkoitetaan sitä, että nuori pyrkii yksilön tasolla itsenäisesti ja suoraan vaikuttamaan itseensä ja elinympäristöönsä. Kollektiivinen

toimijuus, liittyy ryhmätoimintaan ja on jaettua uskomusta heidän voimastaan saavuttaa haluttu lopputulos. Ryhmän toiminta perustuu nuorten yhteiseen jaettuun aikomukseen, taitoihin ja tietoon sekä koordinoituun dynamiikkaan ja vuorovaikutteiseen, jossa osallistujien toiminta yhdistyy synergisesti halutuksi lopputulokseksi (Banduran 2001, 13).

Nuorten osallisuuden lisääminen ja jatkossa toimijuuden lisääminen koostui näistä kaikista kategoriasta. Nuoret pääsivät mukaan vaikuttamaan henkilökohtaisilla mielipiteillään, ohjaajien avustuksella sekä pääsivät vaikuttamaan ryhmätyön sisältöihin. Ohjaajat ja nuoret solmivat kumppanuussuhteen nuorisotilalla. Kumppanuus ei tarkoita symmetriaa tai samankaltaisuutta osaamisessa, tietämisessä tai toimivallassa. Se tarkoittaa kunnioitusta, luottamusta sekä neuvottelevaa toimintatapaa nuorten ja ohjaajien välillä. Toimijuus on tärkeä yhteisöllisessä tiedonrakentamisessa ja ilmenee nuorisotyössä yksilöllisinä kokemuksina siitä, että nuori kokee saavansa mahdollisuuden aktiiviselle osallistumiselle, vaikuttamiselle ja antaa hänelle minäpystyvyyden kokemusta. Osallisuuden lisäämisellä, eli mahdollisuudella vaikuttaa nuorisotilan toiminnan sisältöön jatkossa (Vehviläinen 2014).

2.4.1 Jaettu toimijuus

Monialaisessa tiimityömallissa toimitaan jaetun toimijuuden pohjalta. Toimijuus voi olla suoraa henkilökohtaista toimijuutta, yhteistä toimijuutta, jossa nuoret kääntyvät aiheissa niiden henkilöiden puoleen, joilla he uskovat olevan ammattitaitoa auttaa tai sitten yhteisten ponnistusten kautta (Bandura 2001, 1, 6, 13–14). Jaettu toimijuus tarkoittaa nuorten ja ohjaajien välistä yhteistyötä, jossa tavoitteet perustuvat yhteiseen vastuuseen ja tukeen sekä

suunnitteluun, sitoutumiseen ja päätöksentekoon. Lisäksi pitää painottaa osallistujien sitoutumista tavoitteisiin ja sitä, että he tekevät osuutensa suunnitellussa toiminnassa, vaikka yhdessä toimimisen päätavoitteet vaihtelisivatkin (Romakkaniemi & Järvikoski 2012). Nuorisotilaa käyttävät nuoret ja heidän ohjaajansa muodostuivat tiimityöryhmän.

Jaetun toimijuuden kommunikatiivisen ulottuvuuden rakentuminen käynnistyy nuoren elämäntilanteen reflektointina dialogissa toisten kanssa mutta myös antamalla tilaa ja aikaa itsetutkiskelulle. Ohjaajan tulee rohkaista oikeilla kysymyksillä, keskustelua vaikeista aiheista. Dialogi mahdollistaa uusia näkökulmia nuorille ja vahvistaa näkökulmaa, että elämällä on tarkoitus ja suunta. Jaetun toimijuuden kommunikatiivinen ulottuvuus tarkoittaa, että kumpikin osapuoli antaa mielipiteensä asiasta ja jakaa tietoa. Yhteisen ymmärryksen luominen edellyttää ohjaajalta taitoa kohdata nuori, johdatella keskustelua, löytää olennainen sekä kuunnella ja analysoida (Romakkaniemi & Järvi-Koski 2012). Kuuntelevalla keskustelulla tarkoitetaan dialogia. Dialogi sana tulee Kreikasta ja tarkoittaa läpimerkitystä eli sitä että puhe on kuuntelevaa ja se kulkee puheen mukana ja lävitse. Dialogi on kommunikointia, jossa päätavoitteena on saavuttaa yhteinen ymmärrys. Dialogissa haetaan ohjaajan ja nuoren välille tilaa, jossa tilannetta tutkitaan yhdessä (Terveiden ja hyvinvoinninlaitos 2016). Nuorisotilan nuorten haastatteluissa oli vahvana osana dialogisuus, joka vahvisti nuorten minäpystyvyyttä sillä nuoret eivät olleet ennen saaneet vaikuttaa oman toiminnan sisältöön (Sagot 2020).

3 Nuorisolaki

Nuorisolailla pyritään tukemaan nuorten oikeuksia. Laissa määritellään mikä taho on missäkin tilanteessa vastuussa nuoriin kohdistuvissa asioissa kuten nuorisotoiminnan järjestämisessä, päätöksenteossa tai heille suunnattujen palvelujen tarjoamisessa. Valtiolla ja kunnilla on päävastuu nuorten palveluista ja niiden saavutettavuudesta mutta myös yhdistykset, seurat ja seurakunnat voivat järjestää nuorille suunnattuja palveluja. Laki puoltaa sitä, että nuorille pitää antaa mahdollisuus vaikuttaa heidän asioissansa ja nuoria pitää kuulla päätöksenteossa. Perustuslaissa ja kuntalaissa on erilaisia määräyksiä nuorten osallisuuden lisäämiselle ja heidän mielipiteensä huomioon ottamiselle (Pulkkinen 2020).

Nuorisotyö ja -politiikka kuuluvat kunnan tehtäviin ja siitä syystä Turun kaupungin nuorisopalvelut vastaa nuorisotilan ja nuorisotoiminnan järjestämisestä. Nuorisopalvelut ovat ulkoistaneet toiminnan, joten lain noudattaminen nuorisotilalla oli yhdistyksen vastuulla, joka oli palvelun ulkopuolinen tuottaja. Nuorisotilalla oli noudatettavaa nuorisolain mukaisesti osallisuuden lisäämistä sekä yhdenvertaisuuden tukemista. Oli edistettävä nuorten itsenäistä kasvua, kuulluksi tuleminen mahdollisuutta sekä heidän oikeuksien varmistamista (Nuorisolaki 1285/2016, 8 §). Kuntien on määrä myös järjestää nuorille mahdollisuus tulla kuulluksi ja päästä vaikuttamaan kunnan asioissa, perustamalla kuntaan Nuorisovaltuusto tai muu vastaava ryhmä (Kuntalaki 10.4.2015/410, 26 §).

3.1 Valtakunnallinen nuorisotyön ja -politiikan ohjelma 2020–2023

”VANUPO on valtakunnallinen nuorisotyön ja -politiikan ohjelma, joka on lakisääteinen, valtioneuvoston nelivuotiskausittain hyväksymä poikkihallinnollinen ohjelma, jonka tavoitteena on edistää nuorten kasvu- ja elinoloja. Yksi VANUPO:n päätavoitteista on nuorisopoliittisen näkökulman juurruttaminen osaksi julkisen sektorin päätöksentekoa. Ohjelman avulla vahvistetaan nuorten kasvu- ja elinolojen parantamiseen käytettävien, eri toimialoilla olevien voimavarojen tuloksellinen käyttö” (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2020). Alle 29- vuotiaita nuoria oli vuonna 2018 melkein 1,8 miljoonaa. Valtakunnalliseen ohjelmaan kuuluu nuorisolaissa määrittämät nuoret eli kaikki alle 29-vuotiaat mutta pääpaino on 12–25-vuotiaissa nuorissa. Myös VANUPO:ssa, kuten hallitusohjelmassakin on painotus nuorten osallisuuden lisäämisessä sekä syrjäytymisen ehkäisyssä. VANUPO on asettanut kolme tavoitetta, joilla pyritään ehkäisemään syrjäytymistä. Tavoitteet ovat 1) Nuori luottaa yhteiskuntaan - yhdenvertaisuus ja turvallisuus vahvistuvat, 2) mahdollistetaan nuorelle toimiva arki ja 3) nuorilla on mahdollisuus vaikuttaa ja osallistua heihin koskevista päätöksistä (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2020).

3.2 Nuorisolaki ohjaa nuorisotyötä

Nuorisotyö määritellään Nuorisolaissa. Nuorisolain tavoitteena on parantaa nuorten vaikuttamismahdollisuuksia ja osallisuutta sekä edellytyksiä ja kykyä toimia yhteiskunnassa. Lain tavoite on myös tukea nuoria kokonaisvaltaisesti heidän kasvuprosessissaan, harrastuksissa, elämäntavoissa, yhteiskunnassa

ja parantaa tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta. Tavoitteiden toteutuminen on määritelty mm. monialaisella yhteistyöllä ja ennaltaehkäisevällä työllä (Nuorisolaki 1285/ 2016, 10–12 §).

Nuorisotyötä tarjoavat kunnat ja nuorten palvelu on tarjolla 15–29-vuotiaille oman kunnan nuorille. Kunnat voivat tehdä myös yhdessä nuorisotyötä, jolloin kaksi tai useampi kunta palvelee näiden kuntien nuoria. Myös yhdistykset, seurakunnat ja seurakunnat voivat tehdä nuorisotyötä, mutta palvelu on tarjolla silloin koko alueen tai koko Suomen nuorille (Nuorisolaki 1285/ 2016, 10–12 §).

Turun nuorisopalvelut toteuttaa nuorisotyön perustehtäviä, joita ovat nuoren kasvun ja itsenäistymisen tukeminen, nuoren sosiaalinen vahvistaminen, nuorten kasvu- ja elinolojen parantaminen sekä nuoren aktiivisen kansalaisuuden edistäminen. Toiminta-ajatuksena on nuorten myönteisen kasvun tukeminen (Turun kaupunki 2020). Turun kaupungin nuorisotilat ovat nuorten paikkoja, joiden toiminta on suunnattu 9–18-vuotiaille. (Turun kaupunki 2020). Valo-Valmennusyhdistys ry:n keskustassa sijaitseva nuorisotila on tarkoitettu Varsinais-Suomen kaikille 13–17-vuotiaille nuorille ja paikassa on kolme vakituista nuorisoalan ammattilaista ohjaajina.

4 Tutkivan kehittämistyön tausta, tarkoitus ja tavoite

Turussa toimiva nuorisotila kuuluu Turun kaupungin nuorisopalvelujen alaisuuteen ja sijaitsee Turun keskustassa, Hansa-korttelissa. Nuorisotila perustettiin 4,5 vuotta sitten kauppakeskukseen, palvelemaan kauppakeskuksessa aikaa viettäviä nuoria. Yhteistyön tavoitteena ja tarkoituksena on kauppakeskuksen käyvien asiakkaiden ja järjestyksenvalvojen työn rauhoittaminen sekä turvallisuudentunteen

lisääminen kauppakeskukseen (Turun kaupunki 2017). Nuorisotila perustettiin kesäkuussa v.2015 ja alusta alkaen Turun kaupungin nuorisopalvelut on ulkoistaneet toiminnan. Toimintaa oli viimeiset 4 vuotta hoitanut Turun NMKY. Vuoden 2020 alusta alkaen palveluntuottaja vaihtui ja uudeksi palveluntuottajaksi valittiin Valo-Valmennusyhdistys ry. Aiemmin nuorisotila oli ollut erittäin levoton nuorten kohtaamispaikka, vailla muuta aktiivitoimintaa, joten Turun nuorisotoimi toivoi uudelta palveluntuottajalta muutosta asiaan.

4.1 Tarkoitus

Tarve opinnäytetyön aiheeseen, muodostui Valo-Valmennusyhdistys ry:n tarpeesta, saada uudelle toiminnalle toimintasuunnitelma, tukemaan toiminnan kehitystä ja toteutusta vuonna 2020. Työelämän tutkivan kehittämistyön taustalla oli tarkoitus löytää ratkaisuja yhdistyksen tavoitteisiin eli rauhoittamalla kokonaistilanne sekä saamaan nuoret tuntemaan kuulluksi tulemisen tunnetta, ottamalla nuoret mukaan toiminnan suunnitteluun. Siten nuoret kokisivat kuulluksi tulemisen ja välittämisen tunnetta, sekä tarkoitus oli kasvattaa luottamusta nuorten sekä ohjaajien välille, joka mahdollisesti rauhoittaa kokonaisvaltaisesti toiminnan sujuvuutta sekä ehkäisisi syrjäytymistä.

4.2 Tavoite

Nuorisotila tunnettiin aiemmin levottomana nuorten tilana keskustassa, jossa kävijämäärä ylitti sadan päivittäin. Nuorisotilan kävijöistä suurin osa oli moniongelmaisia nuoria, sekä päihteiden käyttö ja väkivalta olivat osa

nuorten arkea. Nuorisopoliisi ja vartijat joutuivat usein asioimaan nuorisotilalla sekä sieltä kuului usein liian kovaa meteliä, joka häiritsi kauppakeskuksen kauppiaita ja nuoret viettivät aikaa kauppakeskuksen käytävillä, nuorisotilan olemassaolosta huolimatta.

Tavoitteena oli saada muutos entiseen eli muuttaa nuorisotilan kokonaisvaltainen ilme, parantaa mainetta kauppakeskuksessa, lisätä sisältöä päivittäiseen toimintaan sekä lisätä pienryhmätoimintaa ja luoda viihtyisät tilat nuorille. Yhdistyksen toiminnan suurimpina arvoina on asiakkaan osallisuuden lisääminen ja siten kuulluksi tulemisen tunteen merkitys, joten opinnäytetyön pääkohdaksi siten muodostui osallisuuden lisääminen uuden toiminnan suunnittelussa. Turun kaupungin nuorisopalvelut oli myös toivonut uudelta palveluntuottajalta enemmän ryhmätoimintaa, nuorten osallistamista ja että nuorisotila hyväksyttäisiin positiivisena ja tasavertaisena kumppanina kauppakeskukseen. Turun kaupungin ja yhdistyksen tavoite oli kehittää toiminnasta nuoria osallistava kokonaisvaltainen toiminta.

Opinnäytetyön tavoitteena oli selvittää, eri aineistoja analysoiden, miten nuorten osallisuutta voisi lisätä toiminnan suunnittelussa. Tästä muodostui myös tutkimuskysymys, miten nuorten osallisuutta toimintaan voidaan lisätä? Osallisuutta lisäämällä tavoiteltiin myös yleistä muutosta nuorten käytökseen.

4.3 Toimeksiantaja

Toimeksiantajana toimii Valo-Valmennusyhdistys, joka on perustettu Turkuun kesällä 2018. Yhdistys työskentelee työllisyyden, osaamisen, hyvinvoinnin ja osallisuuden edistäjänä alueellamme (ValoValmennus-

yhdistys 2020). Valo-valmennusyhdistyksen perustehtävä on auttaa, tukea, ohjata ja valmentaa kaikkein heikoimmassa asemassa olevia ihmisiä saavuttamaan tavallinen, hyvä elämä, jossa ihmisen omat realistiset toiveet terveyden, hyvinvoinnin, työn, kodin ja ihmissuhteiden osalta ovat toteutuneet. Yhdistyksen tehtävä on parantaa ulkopuolisten nuorten ja aikuisten kiinnittymistä yhteiskuntaan parantamalla heidän asumis-, kuntoutumis-, oppimis- ja työllistymismahdollisuuksiaan sekä yleisiä hyvinvoinnin edellytyksiä (Englund 2020).

Yhdistys on aktiivinen ja uudistushaluinen palveluntuottaja sekä tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoimija. Yhdistyksellä on halu osoittaa yhteiskunnalle, että voittoa tavoittelematon kolmas sektori on se kumppani, joka työhön kannattaa valita. Yhdistyksen visiona on olla merkittävin haavoittuvimmassa asemassa olevien tukena toimiva arvopohjainen kansalaisjärjestö (Englund 2020).

Yhdistys tarjoaa Kelan kuntoutuspalveluja eli NUOTTI-valmennusta nuorille sekä kuntouttavaa työtoimintaa asiakkaille. Yhdistyksellä on toimintaa Turussa, Helsingissä, Tampereella, Porissa, Sastamalassa ja Raumalla. Valo-Valmennusyhdistyksen vahvimpia osaamisalueita ovat erityisryhmien oppiminen, oppiminen epämuodollisissa oppimisympäristöissä, oppimisvaikeudet ja kommunikaatiomenetelmät, vaikeassa työmarkkina-asemassa olevien koulutus ja työllisyyden edistäminen, asunto ensin -työ, rikostaustaisten tukeminen takaisin yhteiskuntaan, päihde- ja mielenterveysongelmien ennaltaehkäisy ja hoito, etsivä ja löytävä työ sekä nuorten elämään liittyvät kysymykset (Valo-Valmennus-yhdistys 2020). Valo-Valmennusyhdistys on kehittänyt Nuorisotakuutalo-konseptin, jonka tarkoitus on tarjota vapaaehtoista toimintaa nuorille, alle 30-vuotiaille, jotka eivät ole vielä missään palveluissa. Uusimpana on Turun kaupungin

nuorisotilan toiminta vuoden 2020 alusta, Turun keskustan kauppakeskuksessa (Valo-Valmennusyhdistys 2020).

4.4 Ympäristö

Kehittämysympäristönä oli Turun kaupungin keskustassa, sijaitseva nuorisotila. Nuorisotila oli sijoitettu kauppakeskukseen ja oli auki arkisin klo.14–20 välisen ajan. Nuorisotilalla asioi päivittäin noin 100 nuorta, joista suurin osa oli moniongelmaisia. Nuorisotilalla tehtiin tiivistä yhteistyötä lastensuojelun, nuorisopoliisin ja huume poliisin kanssa. Nuorisotilalla liikkui myös päihteitä, nuorten kotiolut olivat suurella osalla haasteellisia ja usealle nuorisotila oli ainut turvallinen ympäristö, jossa he viettävät aikaa. Turun kaupungin nuorisopalveluiden (Turun kaupunki 2020) mukaan nuorisotilat ovat nuorten omia paikkoja, jossa saa toteuttaa itseään sekä niissä voi tavata muita nuoria sekä harrastaa yhdessä. Ohjaajina toimivat koulutetut nuorisotyöntekijät.

5 Tutkiva kehittämistoiminta

Kehittämistoiminta-käsitettä voidaan pitää yleisesti hyvin kattavana yläkäsitteenä kaikelle sellaisen toiminnan kokonaisvaltaiselle ymmärtämiselle, jonka perusteella syntyy uusi asia. Kehittämistoiminta pitää sisällään kehittämisen ideologiset lähtökohdat, sitoumukset ja säännöt sekä luo yksilöidylle, käytännön kehittämishankkeelle käsitteellisen kehyksen (Toikko & Rantanen 2009). Erottelu tutkimusmenetelmien ja kehittämismenetelmien välillä on selkeä. Tutkimusmenetelmien valinta perustuu tutkimusongelmaan eli mihin etsitään ratkaisua ja sen luotettavuutta arvioidaan tieteellisten

periaatteiden mukaisesti. Kehitystoiminnan ratkaisu on paljon käytännöllisempi.

Kehittämällä haetaan uutta toimintamallia, näkökulmaa tai muutosta edelliseen. Projekteissa kehittäminen on lähtökohtaisesti merkittävässä asemassa mutta sisältö voi vaihdella suuresti. Mikäli projekti on uusi ja kehitetään uutta toimintaa, voi tavoitteet vaihdella projektin aikana ja jopa muuttua lopulta täysin eri tavoitteiksi mitä ne olivat alussa. Kun taas haetaan muutos olemassa olevaan toimintaan, on ongelma tiedossa ja tavoite selkeämpi kuin edellisessä. Kehitystyöllä yleisesti on raamit mutta muuten vapaat kädet suunnitella muutos tai uutta toimintaa (Toikko & Rantanen 2009).

Tutkimuksellisen kehittämistoiminnan käsite on väljä yleiskäsite, jolla kuvataan kehittämistoiminnan ja tutkimustoiminnan yhteyttä.

Tutkimuksellinen kehittämistoiminta kohdentuu kehittämisen ja tutkimisen risteykseen, jota voi tarkastella kummasta suunnasta tahansa. Kyseessä on kehittävä tutkimustoiminta ja ajatus on löytää lopulta konkreettinen kehitystoiminta, metodologisen tarkastelun ja tutkimuksellisen kysymysten kautta. Käytännön kysymyksistä ja ongelmista saadaan tietoa, joka ohjaa kehitystoimintaa. Tällöin voidaan korostaa kehittämistoiminnan tutkimuksellista luonnetta. Vaikka pyritään hyödyntämään tutkimuksellisia periaatteita, on pääpaino sanalla kehittämistoiminta (Toikko & Rantanen 2009).

Jämsän (2014) mukaan, osallisuuden kokemus on erittäin tärkeää tutkivassa kehittämistyössä. Yhteisen kehittämisen ja osallisuuden kokemuksen kautta vaikuttamisen mahdollisuudet nuorisotilan sisältöön ja toteuttamiseen vahvistuvat, mikä lisää myös minäpystyvyytystunnetta. Tutkimuksellisella

kehittämistyöllä haetaan saamaan suurempia vastauksia ja ongelmien ratkaisuun vastausta (Toikko & Rantanen 2009).

6 Tutkivan kehittämistyön tutkimusmenetelmä, aineisto ja analyysi

Opinnäytetyön tutkimusmenetelmä on kvalitatiivinen. Laadullinen tutkimus tarkoittaa kvalitatiivista tutkimusta, joka kuuluu tieteellisten tutkimusten menetelmiin. Menetelmällä haetaan kokonaisvaltaista käsitystä tutkimuskohteesta ja sitä voidaan tutkia monella eri menetelmällä. ymmärrystä (Jyväskylän yliopisto 2015). Tässä tutkivan kehittämistyön aineistona hyödynsin neljää eri aineistoa. Neljän tutkimusaineiston analyysin jälkeen tarkastelin, miten Nuorisolaki määrittää nuorisotoimintaa. Tutkimusaineistona käytin palveluntarjoajan palvelunkuvausta, palveluntuottajan arvoja ja nuorisotoiminnan toteutuksen kehityssuunnitelmaa sekä valmiiksi analysoituja haastatteluja, koskien nuoria ja yhteistyökumppaneita.

6.1 Turun kaupungin nuorisopalvelun palvelunkuvaus

Turun kaupungin nuorisotoimen palvelunkuvauksessa määriteltiin, että tulevan palveluntuottajan oli määrä tehdä, alueen nuorten tilannekuvakartoituksia 1–2 vuoden välein. Tilannekartoitus koostui peruskartoituksesta ja kenttäkartoituksesta. Peruskartoituksen tarkoitus oli haastatella nuoria sekä kartoittaa heidän tarpeitaan. Kenttäkartoituksen tavoite oli tavoittaa alueen yhteistyökumppaneita sekä alueiden eri toimijoita.

Saadun tiedon perusteella määritellään keskeisimmät kohderyhmät, työmuodot sekä kehitystarpeet. Nuorisotilan tulee olla nuorten oma paikka, jonka toiminta on suunnattu 9–18-vuotiaille ja jossa nuoret voivat tavata muita nuoria sekä pelata ja harrastaa yhdessä. Nuorisotilassa nuorten tulee saada toteuttaa myös omia ideoitaan tilassa. Nuorisotilat ovat päihdeettömiä ja tilassa järjestettävä toiminta tulee olla lähtökohtaisesti maksutonta. Toiminnan suunnittelussa olisi kehitettävä mm. pienryhmätoimintaa, nuorten osallisuutta lisäämällä. palveluntuottajan tulee sitoutua noudattamaan Turun kaupungin nuorisotoiminnan ja nuorisolautakunnan vuosittain vahvistamia strategisia painopisteitä (Turun kaupungin nuorisopalvelut 2019).

Turun kaupungin palvelunkuvaus määritteli sen, mitä palveluntuottajan on tehtävä, jotta toiminta toteutuisi vaaditulla tavalla. Toiminnan aloitus, tilannekartoituksen mukaisesti, antaisi parhaan mahdollisen sisällön uuden toiminnan suunnittelussa. Osallistavalla työotteella, nuorisotilan kehityksen pohjaksi saadaan materiaali, kun ensimmäinen tilannekartoitus tehdään ennen nuorisotilan avajaisia ja ensimmäisen kuukauden aikana vuonna 2020.

Yhdistys toteutti Turun kaupungin nuorisopalvelujen palvelunkuvauksen mukaiset vaatimukset, kuten tilannekartoitus, joka sisältyi peruskartoituksesta sekä kenttäkartoituksesta. Kartoituksissa nuorten sekä yhteistyökumppaneita kuultiin ja jokainen pääsi suunnittelemaan nuorisotilan toimintaa vuodelle 2020. Myös pienryhmätoiminnan suunnittelua piti vahvasti ottaa mukaan kokonaisvaltaisen kehityksen suunnittelussa, jossa nuorten osallisuuden lisäämisellä oli pääpaino. Palvelunkuvaksen mukainen, pienryhmätoiminnan kasvattaminen oli nuorten haastatteluissa vahvasti mukana ja nuorilta kyseltiin erilaisia ehdotuksia, millaisiin pienryhmätoimintoihin he voisivat osallistua.

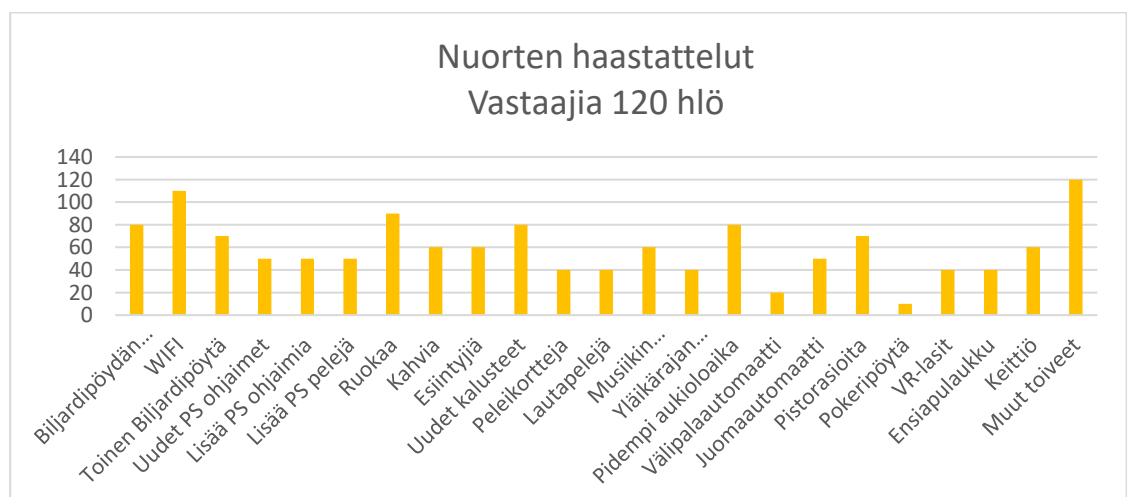
6.2 Valo-Valmennusyhdistys ry:n arvot ja kehityssuunnitelma

Valo-Valmennusyhdistys ry:n kehityssuunnitelma, nuorisotilan toteutuksesta vuodelle 2020 painottui suurilta osin osallisuuden ja toiminnallisuuden lisäämiseen. Kehityssuunnitelman pääkohtia olivat nuorten osallisuuden lisääminen, toiminnallisuuden lisääminen, nuoren kohtaaminen, ryhmätoiminnan lisääminen, etsivä nuorisotyön yhteistyö, digitaalinen nuorisotyö sekä monialaisen yhteistyön muodostaminen. Yhdistyksen yleisenä visiona on olla merkittävin haavoittuvimmassa asemassa olevien tukena toimiva arvopohjainen kansalaisjärjestö (Englund 2020).

Toimintasuunnitelmaa laatiessa, oli otettava huomioon yhdistyksen arvojen mukaisesti vahva näkemys nuorten kohtaamisesta sekä osallisuuden ja toiminnallisuuden lisäämisessä. Oli otettava huomioon heikoimmassa asemassa olevien nuorten tunnistamiseen esim. etsivä nuorisotyön liittämällä nuorisotoimintaan. Myös kokonaisvaltaisen monialaisen yhteistyön rakentaminen oli pääkohtina. Yhdistyksen arvot sekä kehityssuunnitelman sisältö toteutuivat sillä, pääpaino oli analyysien yhteenvedossa osallisuuden lisäämisessä, nuorten äänen kuulemisessa sekä syrjäytymisen ehkäisemisessä. Osallisuutta lisättiin sosiaalista osallisuutta silmällä pitäen, joka tässä tilanteessa tarkoittaa vaikuttamisen prosessia. Heikommassa asemassa nuoret huomioidaan jatkossa nuorisotilalla ja lisätään yhdistyksen järjestämää etsivä nuorisotyötä nuorisotilalle, siten että etsivät ovat nuorten tavoitettavissa.

6.3 Nuorten haastattelut

Peruskartoitus nuorille oli tehty yhdistyksen toimesta, tammikuussa 2020, jossa nuorilta tiedusteltiin omia tuntemuksia, muutosehdotuksia ja selvitettiin, millaisia palveluja nuoret nuorisotilalta toivoisivat. Nuorille tehty peruskartoitus tavoitti 40, 13–20-vuotiasta kauppakeskuksessa asioivaa nuorta. Sagotin ja Parkkisen (2020) mukaan nuoret odottivat nuorisotilan avaamista ja toivoivat, että tila olisi auki myös viikonloppuisin. Suurin osa haastateltavista oli sellaisia nuoria, jotka olivat asioineet aikaisemmin nuorisotilalla. Nuorilla oli toiveita nuorisotilan pelivälineiden, sisustuksen sekä verkkoyhteyden päivittämiseen. Toivottiin pidempiä aukioloaikoja, viikonloppuaukioloja, yläikärajan nostamista sekä välipalamahdollisuutta. Nuorten haastatteluja jatkettiin nuorisotilalla tammikuun 2020 aikana, joka tavoitti 80 nuorta. Yhteensä nuoria tavoitettiin 120 ja nuorten toiveet olivat jaettavissa 3 kategoriaan, joita olivat 1. nuorisotilan kalusteiden ja varustukseen kohdistuvat parannusehdotukset; 2. nuorisotilan aktiviteetteihin kohdistuvat parannusehdotukset ja 3. nuorisotilan toimintaan kohdistuvat parannusehdotukset (Kuvio 2). Kaikki nuorten muutosehdotukset otettiin huomioon ja tarkoitus on toteuttaa kaikki toteutuskelpoiset ideat vuoden 2020 aikana.

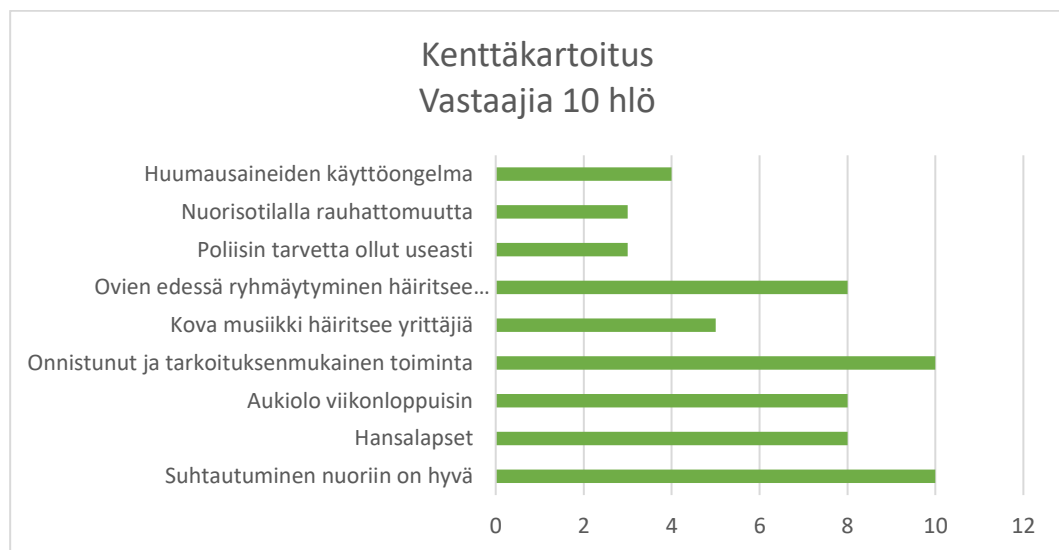
Kuvio 2. Nuorten haastattelujen analyysin tulokset (kuvio: Sagot & Parkkinen 2020)

Haastateltavana kohderyhmänä oli Turun kaupungin määrittelemän nuorisotilan käyttäjäryhmä, joka tässä tilanteessa on 13–17-vuotiaat, sillä paikassa on paljon rikollisuutta ja päihteitä. Nuorisotilalla asioi noin 100 nuorta jokaisena iltana ja ohjaajien mukaan nuoret voidaan jakaa neljään erilaiseen nuorisoryhmään. Ensimmäinen ryhmä koostui moniongelmallista nuorista, joilla oli paljon haasteita sekä yhteistyö sosiaalitoimeen, päihdepalveluihin, rikosseurantaan, nuorisopoliisiin tai lastenkoteihin oli olemassa. Tällä ryhmällä nousi esille positiivinen asenne päihteitä kohtaan sekä kannabiksen päivittäistä käyttöä kohtaan. Toinen ryhmä koostui erikoisoppilaitoksissa olevista nuorista, joilla ei ollut sen suurempia haasteita mutta kehitysviivettä oli kaikilla havaittavissa. Nuorisotila näytti olevan se paikka, jossa he kohtaavat kaikkia nuoria ja heidät oli otettu osaksi koko nuorisotilan toimintaa. Kolmas ryhmä koostui Turun ulkopuolisista nuorista. Heillä ei ollut sen suurempia ongelmia ja he olivat nuorisotilan vakikävijöitä. Neljäs ryhmä koostui nuorista, jotka kävivät nuorisotilalla satunnaisesti ja ryhmän kokoonpano vaihtui päivittäin. Ylä-ikärajan nostamisen mahdollisuutta ja viikonloppujen aukiolomahdollisuuksia perään kuulutettiin.

6.4 Kenttäkartoitus

Yhdistys teki kenttäkartoituksen yhteyshenkilöille, vuoden 2020 alussa, joka analysoitiin yhdistyksen toimesta. Sagotin ja Parkkisen (2020) mukaan kartoitukseen vastasi mm. kauppakeskuksen kauppiaita, myyjiä, huolto- ja vartiointityöntekijöitä, virkavaltaa sekä nuoriin kohdistuvia toimijoita.

Yhteensä kenttäkartoitus tavoitti 10 eri toimijaa. Nuorisotilan tarkoitus koettiin positiiviseksi, sillä nuorilla ei ole paikkaa missä viettää aikaa keskustan alueella. Kartoituksessa tuli esille toive, jossa nuorisotilan toivottiin olevan auki myös viikonloppuisin. Esille tulevia huolia herätti nuorten päihteiden käyttö, tupakointi sisäänkäynnin vieressä, liian kovalla oleva musiikki, joka häiritsi kauppakeskuksen asiakkaita sekä nuorten ajan viettäminen kauppakeskuksen tiloissa (Kuvio 3). Toimintasuunnitelmaa laatiessa piti ottaa huomioon nuorisotilan aiheuttaman häiriön minimointi, joka liittyi meteliin ja nuorten ajan viettämiseen ryhmissä, kauppakeskuksessa. Yhteistyökumppaneiden osallisuutta lisättiin, uuden toiminnan suunnittelussa, huomioiden kenttäkartoituksen tuottama tieto.

Kuvio 3. Kenttäkartoituksen analyysin tulokset (kuvio: Parkkinen & Sagot 2020)

6.5 Tutkimusaineiston tulokset

Opinnäytetyön tavoitteena oli selvittää, eri aineistoja analysoiden, miten nuorten osallisuutta voisi lisätä nuorisotoiminnan suunnittelussa. Nuorten

haastattelut ja mielipiteiden kuuleminen toteutettiin osallisuutta lisäämällä, dialogisella ja jaetulla toimijuudella. Nuoria haastateltiin, kuunneltiin ja haettiin puheen kautta ratkaisua. Mikäli nuoren oli tarvetta saada apua päätöksenteossa, oli monialainen tiimi siellä heitä varten. Vuorovaikutus ohjaajien ja nuorten välillä oli dynaamista. Ohjaajat rohkaisivat nuoria kysymyksillään, jolloin syntyi yleistä keskustelua, sekä molemmat osapuolet jakoivat mielipiteitään aiheista. Tästä vuorovaikutuksesta syntyi nuorille usko, että heillä on mahdollisuus vaikuttaa asioihin omalla toiminnallaan. Tämä nosti minäpystyvyykokemusta, joka vahvisti toimijuutta.

Nuoret olivat osallisena oman elämän päätöksenteossa sekä kokivat tulevansa kuulluksi, jolloin osallisuuden lisääminen toteutui kokonaisvaltaisesti sekä osallisuuden portaat kulkivat vierellä koko prosessin ajan. Osallisuuden portaiden kaikki viisi vaihetta eli nuorten mielipiteen kysyminen, vuoropuhelu, uusien asioiden kehittäminen luovia menetelmiä käyttäen, päätöksenteko ja toiminnan mahdollistaminen toteutuivat, sekä positio säilyi koko prosessin ajan. Nuoret pääsivät vaikuttamaan tulevan pienryhmätoiminnan sekä nuorisotilan toiminnan sisältöön, jolloin sosiaalisella osallisuudella päästiin vaikuttamaan päätöksiin, jotka koskivat nuorten joka päiväistä elämää.

Opinnäytetyön kohderyhmä koostui nuorista, joilla oli vahva syrjäytymisuhka, päihdetaustan, rikollisuuden tai lastensuojeluasiakkuuden vuoksi. Osallisuutta lisäämällä toiminnan suunnittelussa ja toteutuksessa, jossa nuoret viettivät aikaa päivittäin, koitettiin pienentää syrjäytymisvaaraa. Ohjaajien ja nuorten välille syntyi vuorovaikutuksen myötä luottamus, joka helpottaa nuorten avun hakemista tarvittaessa nuorisotilalta. Nuorten osallisuuden lisäämisellä on merkittäviä vaikutuksia nuorten syrjäytymisen ehkäisyyn nuorisotyössä. Opinnäytetyön tulos osoittaa, että nuorten

osallisuuden tukemista on käytetty Valo-Valmennusyhdistys ry:n toiminnassa ja tulisi edelleen käyttää.

6.6 Nuorisolain merkitys toiminnan suunnittelussa

Nuorisolain tavoitteena on mm. parantaa nuorten osallisuutta. Nuorisolain asettamat lainmukaiset rajat toteutuivat lähes kaikissa nuorisotilalle suunnittelemissa aiheissa, ainoastaan kehitysehdotuksissa tuli kaksi aihetta vastaan, joita ei voitu toteuttaa.

Nuorisolain mukaan kunta on vastuussa nuorisotyön järjestämisestä, joten kunnat päättävät nuorisotyöstä kuntakohtaisesti. Turun kaupungin nuorisopalvelujen (2020) mukaan nuorisotilat ovat nuorten paikkoja, joiden toiminta on suunnattu 9–18-vuotiaille. Nuorten toiveiden mukainen, yläikärajan nostamista ei voida toteuttaa. Sagotin (2020) mukaan Turun kaupungin nuorisopalvelut ovat yhteisellä päätöksellä päättäneet, että kaikki alueen nuorisotilat suljetaan arkisin klo.20 ja viikonloppuaukioloaikoja ei ole. Siten nuorten ja yhteistyökumppaneiden viikonloppuaukioloajat eivät voineet toteutua.

7 Tutkivan kehittämistyön tuotos

Tutkivan kehittämistyön tulosten pohjalta muodostui tuotos, joka oli toimintasuunnitelma Turun nuorisotilalle, vuodelle 2020.

Toimintasuunnitelman valmistelussa oli mukana opinnäytetyön tekijän lisäksi, kolme nuorisotilan työntekijää, joiden vastuulla oli laatia toimintasuunnitelmaan konkreettisen työn suunnittelua, viestintää- ja

markkinointia koskevat suunnitelmat, avoimen toiminnan suunnittelu sekä budjettisuunnitelma. Opinnäytetyön laatijan osuus toimintasuunnitelmasta liittyy kokonaisvaltaisesti, nuorten osallisuuden lisäämiseen sekä syrjäytymisen ehkäisyn näkökulmaan.

Toimintasuunnitelmassa, kaikki nuorten sekä yhteistyökumppaneiden kehitysehdotukset otettiin huomioon ja tarkoitus oli toteuttaa mahdollisimman moni toive, vuoden 2020 aikana. Analyysien yhteenvedona tarjottiin kehitysehdotukset Valo-Valmennusyhdistys ry:n nuorisotilan toimintasuunnitelmaan, jossa muutosehdotukset koskivat tilan ulkonäön muuttamista, uusien huonekalujen hankkimista, nimen muuttamista, aukioloaikoja, verkkoyhteyttä, ruokailua, käytössä olevien pelien entisöintiä sekä uusien ostamista rikkinäisten tilalle, tapahtumien ja pienryhmätoiminnan lisäämistä, uusia ratkaisuja koskien meteliä sekä oleskelupaikkojen sijaintia. Kehitysehdotusten kehyksenä toimi nuorten osallisuuden lisääminen ja näkökanta otettiin huomioon jokaisen muutosehdotuksen kohdalla. Jotta toiminnan kehitys jatkuisi nuoria osallistuvalla työotteella, kehitettiin nuorisotilalle talokokoukset, joita pidetään kuukausittain. Siten nuoret pääsevät vaikuttamaan toiminnan sisältöön, kuulevat perusteluja muutoksille sekä ovat ajankohtaisesti perillä yhdistyksen aiheista.

Valo-Valmennusyhdistys ry hyväksyi kehitys- ja muutosehdotukset nuorten osallisuuden lisäämisen näkökulmasta sekä toimintasuunnitelman vuodelle 2020. Toimintasuunnitelmaan liittyy myös toimintatilaan uuden logon suunnittelu (Kuva 1). Yhdistys oli tyytyväinen tuotokseen, joten asiakkaan tilaus toteutui vaatimusten mukaisesti ja siitä on hyvä jatkaa käytännön suunnittelua.

Kuva 2. Nuorisotilan uusi logo (kuva: Saaremäel 2020)

8 Eettisyys ja luotettavuus

Nuorisotyön eettisiä ohjeita noudatettiin koko prosessin ajan. Nuorisotyön yksi tavoitteista on auttaa nuoria näkemään omat voimavarat ja toimia niiden mukaisesti ja auttaa heitä löytämään oman paikkaansa yhteiskunnassa (Allianssin 2020). Opinnäytetyön aineisto koostui neljästä eri materiaalista, joista kaksi oli haastattelujen yhteenvetoja. Haastattelut nuorille tehtiin nimettöminä, avoimilla kysymyksillä ja vastaaminen oli vapaaehtoista. Haastateltavina olivat kauppakeskuksessa asioivat nuoret sekä muut toimijat. Tutkimus oli kokonaisuudessa pätevä, eli validiteetti. Tutkimuksen luonne oli looginen validiteetti, sillä tutkimuksen vastauksia tarkasteltiin kriittisesti kokonaisuutena. Tutkimusta voidaan pitää myös reliabiliteetiksi, eli luotettavaksi, sillä mikäli tutkimus uusittaisiin samankaltaisilla avoimilla tutkimuskysymyksillä kauppakeskuksessa, vastaukset olisivat samankaltaisia sillä vastaaja kohderyhmä olisi sama, vaikka henkilöt muuttuisivat (Hiltunen 2009).

Myös sosiaali- ja terveysalan eettisiä suosituksia noudatettiin. Sosiaali- ja terveysministeriön konsernin arvot ovat rohkeus, avoimuus ja oikeudenmukaisuus. Ministeriö on sitoutunut mahdollisuuksien tasa-arvoon, ihmisten väliseen yhdenvertaisuuteen sekä arvot pohjautuvat eettiseen ja vastuulliseen toimintaan ja päätöksentekoon. (Sosiaali- ja terveysministeriö 2019). Valtakunnallinen sosiaali- ja terveysalan eettinen neuvottelukunta ETENE, pohtii vastausta kysymykseen, mikä on oikein? (Sosiaali- ja terveysalan eettinen perusta 2011). On viisi suositusta, joiden kautta lähdetään liikkeelle. Otetaan kantaa perusoikeuksien kunnioittamiseen ja ihmisarvoon, potilaiden ja asiakkaiden edun ensisijaisuuteen sekä hyvän vuorovaikutuksen edellytyksiin. Etiikka on osa yhteiskunnan rakentamista ja toiminta vaatii onnistuakseen sekä ammattilaisten eettistä vastuuta sekä yhteisötason vastuunkantoa. Lisäksi tarvitaan tiedonsaantia sekä kuulluksi tulemistä omassa asiassa. Sosiaali- ja terveysalalla kyse ei ole suorittamisesta, vaan asiakkaan hyvinvoinnista (Etene 2011).

9 Pohdinta

Tämän tutkivan kehittämistyön tavoite oli saada muutoksia aikaiseksi nuorisotilalla. Tavoite oli myös löytää ratkaisuja yhdistyksen tavoitteisiin, osallistamalla nuoria jo suunnitteluvaiheessa toiminnan toteutukseen. Nuorten kuulemisella, heitä koskevissa päätöksissä on suuria vaikutuksia nimenomaan luottamukseen. Luottamuksen myötä tulee myös muita mahdollisuuksia ja keinoja auttaa nuoria, tarjota apua, kun nuori on hädässä sekä tarttua yksinäisyyden haasteisiin.

Tutkiva kehittämistyö, opinnäytetyönä oli aika haastava, sillä on vaikeata löytää oikeanlaiset tulokulmat sekä kehitystyön ja tutkimustyön risteykset.

Ehkä jopa hieman hankalaa saada kiinni, mitä oikeastaan on tekemässä ja miksi. Aihe oli erittäin hyvä ja tarpeellinen mutta sisällön laatiminen vaatii kärsivällisyyttä. Opinnäytetyön tulosten pohjalta syntynyt tuotos, eli toimintasuunnitelma oli varsin miellyttävää laatia. Nuorten mukaan ottaminen, toiminnan suunnitteluun ei ollut vaikeaa ja nuorilla oli paljon hyviä ideoita. Nuoret viettivät nuorisotilalla aikaa jokaisena arkipäivänä, joten on luontevaa, että heille suunniteltu palvelu on heidän mielipiteitänsä kunnioittava. Nuorisotilalla ei ollut koskaan ennen ollut talopalavereja, joten jää nähtäväksi, miten asia vaikuttaa vuoden 2020 toimintaan. Suurimmaksi osaksi nuoret haluavat vaan viettää aikaa nuorisotilalla, kavereiden kanssa mutta toisinaan järjestettäviä pienryhmätoimintoja tuskin vastustetaan, sillä sisällöt ovat nuorten itse suunnitteleimia. Jää myös nähtäväksi rauhoittaako nuorten kuuleminen kokonaisvaltaisesti nuorisotilan rauhattomuutta ja kunnioittavatko nuoret paikan uutta ilmettä, ruokailumahdollisuutta sekä syntykö saumaton luottamus ohjaajiin.

Nuorten osallisuuden lisääminen on nostettu merkittäväksi tekijäksi Nuorisolaissa, Valtakunnallisessa nuorisotyön ja – politiikan ohjelmassa, nuorisotyössä sekä sitä käytetään nuorten syrjäytymisen ehkäisyn työkaluna. Toivottavasti myös jatkossa ymmärretään aiheen tärkeys ja merkitys pysyy otsikoissa. Nuorisotyön tavoitteena on, että jokaista nuorta kuullaan, heidät kohdataan yksilöinä sekä jokainen nuori saavuttaa omien voimavarojensa mukaisen paikkansa yhteiskunnassa. Tavoite toteutui Turun keskustan nuorisotilalla.

Lähteet

Arvot ohjaavat työtämme. 2019. Sosiaali- ja terveysministeriö. Viitattu 1.11.2020 <https://stm.fi/arvot>

Bandura, A. 2001. Social Cognitive Theory: An Agentic Perspective. Annual Re-view of Psychology. Viitattu 1.11.2020 <https://www.uky.edu/~eushe2/Bandura/Bandura2001ARPr.pdf>

Bandura, A. 2002. Socialcognitive theory in cultural context. Applied Psychology. An International Review. Viitattu 1.1.2011

Bandura, A. 2006. Toward a psychology of human agency. Perspectives on psy-chological science. Viitattu 1.11.2020

Dialogisuus ammattilaisen ja perheen välillä. Terveiden ja hyvinvoinninlaitos. Viitattu 1.11.2020 https://thl.fi/fi/web/lapset-nuoret-ja-perheet/tyon_tueksi/varhainen-avoin-yhteistoiminta/dialogisuus_ammattilaisen_ja_perheen_valilla

Englund, S. 2019. Toimintasuunnitelma. Valo-Valmennusyhdistys ry. Viitattu 1.11.2020

Eteläpelto, A. Mitä on toimijuus ja mihin sitä tarvitaan? Jyväskylän Yliopisto. Viitattu 1.11.2020 <https://www.jyu.fi/hankkeet/interaktiivinen/yleisluentodiat/etelapelto>

Eteläpelto, A., Vähäsantanen, K., Hökkä, P. & Paloniemi, S. 2013. What is agency? Conceptualizing professional agency at work. Educational Research Review. Viitattu 1.11.2020

Halonen, K. 2019. Nuorten osallistaminen on tunnetta ja toimintaa. Osuma. Viitattu 1.11.2020 <http://osuma.metropolia.fi/2019/01/09/nuorten-osallistaminen-on-tunnetta-ja-toimintaa/>

Hansa-korttelin nuorisotilan toiminnan palvelukuvaus. 2019. Turun kaupungin nuorisotoimi. Viitattu 1.11.2020

Hansan popup- nuorisotila on jatkossa auki viitenä päivänä viikossa. 2017. Turun kaupunki. Viitattu 1.11.2020 https://www.turku.fi/uutinen/2017-09-13_hansakorttelin-

Hiltunen, L. 18.2.2009. Validius ja reliabiliteetti. Jyväskylän yliopisto. Viitattu 1.11.2020

http://www.mit.jyu.fi/OPE/kurssit/Graduryhma/PDFt/validius_ja_reliabiliteetti.pdf

Hoikkala, T. & Sell, A. 2008. Nuorisotyötä on tehtävä. Menetelmien perustat, rajat ja mahdollisuudet. Helsinki: Hakapaino. Viitattu 1.11.2020

Isola, A-M., Kaartinen, H., Leemann, L., Lääperi, R., Schneider, T., Valtari, S. & Keto-Tokoi, A. 2017. Mitä osallisuus on? Terveiden ja hyvinvoinnin laitos. Viitattu 1.11.2020

https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/135356/URN_ISBN_978-952-302-917-0.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Jämsä, U. 2014. Kuntoutuksen muutosagentit. Tutkimus työelämälähtöisestä oppimisesta ylemmässä ammattikorkeakoulutuksessa. Acta Universitatis Ouluensis D Medica 1252. Viitattu 1.11.2020

Laadullinen tutkimus. 2015. Jyväskylän yliopisto. Viitattu 1.11.2020

<https://koppa.jyu.fi/avoimet/hum/menetelmapolkuja/menetelmapolku/tutkimusstrategiat/laadullinen-tutkimus>

Leemann, L., Kuusio, H-M. & Hämäläinen, R-M. 26.6.2015. Sosiaalinen osallisuus. Viitattu 1.11.2020

https://thl.fi/documents/966696/3775621/Tietopaketti_Sosiaalinen_Osallisuus.pdf/4bc56a65-8eb2-41c3-87b8-0cd963a2c600

Liukonen, R. 2020. Syrjäytymisen ja köyhyyden ehkäisy. Sosiaali- ja terveysministeriö. Viitattu 1.11.2020 <https://stm.fi/syrjaytymisen-ja-koyhyden-ehkaisy>

L1285/2016. Nuorisolaki. Viitattu 1.11.2020

<https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2016/20161285>

Nousiainen, L. & Training, R. 2017. Osallisuuden portaat- arvioinnin tueksi. Viitattu 1.11.2020

<https://www.avi.fi/documents/10191/2142207/OSALLISUUDEN+PORTAAT/0a87946b-36ab-44d9-96e6-2ec664443565>

Nuorisotilat. 2020. Turun kaupunki. Viitattu 1.11.2020

<https://www.turku.fi/nuorisotilat>

Nuorisotilatoiminta. 2020. Turun kaupunki. Turun kaupungin nuorisotoimi.

Viitattu 1.11.2020 <https://www.turku.fi/palvelut/nuorisotilatoiminta>

Nuorisotyön ammattieettiset ohjeet. 2020. Allianssi. Viitattu 1.11.2020
<https://www.alli.fi/nuorisotyon-ammattieettiset-ohjeet>

Nuorisopalvelut. Turun kaupunki. 2020. Viitattu 1.11.2020
<https://www.turku.fi/organisaatio/toimialat/vapaa-aikatoimiala/nuorisopalvelut>

Nuorten syrjäytymisen ehkäisy. 2020. Terveyden ja hyvinvoinninlaitos. Viitattu 1.11.2020 https://thl.fi/fi/web/lapset-nuoret-ja-perheet/tyon_tueksi/nuorten-syrjaytyminen/nuorten-syrjaytyminen-ehkaisy

Osallisuuden edistäminen. 2019. Terveyden ja hyvinvoinninlaitos. Viitattu 1.11.2020 <https://thl.fi/fi/web/hyvinvoinnin-ja-terveyden-edistamisen-johtaminen/osallisuuden-edistaminen>

Osallisuuden portaat. 2019. Terveyden ja hyvinvoinninlaitos. Viitattu 1.11.2020
<https://twitter.com/THLsosiaalityo/status/1103212869188046848/photo/1>

Osallisuus. 2019. Terveyden ja hyvinvoinninlaitos. Viitattu 1.11.2020.
<https://thl.fi/fi/web/hyvinvointi-ja-terveyserot/eriarvoisuus/hyvinvointi/osallisuus>

Parkkinen, J. & Sagot, A. 8.1.2020. Valo-valmennusyhdistyksen hansa nuorisotilaa koskeva kartoitus. Valo-Valmennusyhdistys ry. Viitattu 1.11.2020

Pulkkinen, M. 2020. Nuoren osallisuus ja osallistuminen. Opetus- ja kulttuuriministeriö. Viitattu 1.11.2020 <https://minedu.fi/nuorten-osallisuus>

Romakkaniemi, M. & Järvikoski, L. 2013. Jaetun toimijuuden rakentuminen mielenterveyspalveluissa. Kuntoutus. Viitattu 1.11.2020

Saaremäel, K. 2020. Valokuvia nuorisotilasta. Viitattu 1.1.2020.

Sagot, A. 7.9.2020. Haastattelu. Viitattu 1.11.2020

Seppelin, M. 2020. Syrjäytyminen ja yhteiskunnallisen osallisuus; indikaattoriarviossa ei suuria muutoksia. Sosiaali- ja terveysministeriö. Viitattu 1.11.2020 <https://kestavakehitys.fi/seuranta/tulkinnat/-/blogs/syrjaytyminen-torjunta-ja-yhteiskunnallinen-osallisuus>

Sosiaali- ja terveysalan eettinen perusta. 2011. Etene. Valioneuvoston julkaisuarkisto. Viitattu 1.11.2020.
<https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/70260>

Toikko, T. & Rantanen, T. 2009. Tutkimuksellinen kehittämistoiminta. Tampere: Tampereen yliopistopaino Oy. Viitattu 1.11.2020

https://trepo.tuni.fi/bitstream/handle/10024/100802/Toikko_Rantanen_Tutkimuksellinen_kehittamistoiminta.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Uusi nuorisolaki voimaan: tervetuloa valtion nuorisoneuvosto. Valtion nuorisoneuvosto. Viitattu 1.11.2020 <https://tietoanuorista.fi/uusi-nuorisolaki-voimaan-tervetuloa-valtios-neuvosto/>

Valoalumnus-yhdistys ry. 2018. Turku. Viitattu 1.11.2020 <http://valo-valmennus.fi/>

Valtakunnallinen nuorisotyön ja -politiikan ohjelma 2020–2023. Opetus- ja kulttuuriministeriö. Viitattu 1.11.2020

https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/162007/OKM_2020_2_VANUPO_fi_u.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Valtakunnallinen nuorisotyön ja -politiikan ohjelma 2020–2023. 19.12.2019.

Valtioneuvosto. Viitattu 1.11.2020 https://valtioneuvosto.fi/artikkeli/-/asset_publisher/1410845/valtakunnallinen-nuorisotyon-ja-politiikan-ohjelma-2020-2023-hyvaksytty

Varhainen tuki ja syrjäytymisen ehkäisy. 2020. Rikoksenteorjunta. Viitattu

1.11.2020 <https://rikoksenteorjunta.fi/varhainen-tuki-ja-syrjaytymisen-ehkaisy>

Vehviläinen, S. 2014. Ohjaustyön opas. Yhteistyö kohti toimijuutta. Helsinki: HYY Yhtymä. Viitattu 1.11.2020

https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/36538/Suokas_Niina.pdf?se

Vähäsantanen, K. 2015. Jyväskylän yliopisto. Professional agency in the stream of change: Understanding educational change and teachers' professional identities. Viitattu 1.11.2020

<https://peda.net/jyu/julkaisut/is/ott/mtt/tktl>